

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
" 1/2 " 1 " 60 " "
" 1/4 " — 90 " "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
" 1/2 " 3 " "

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, în alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCA 6.

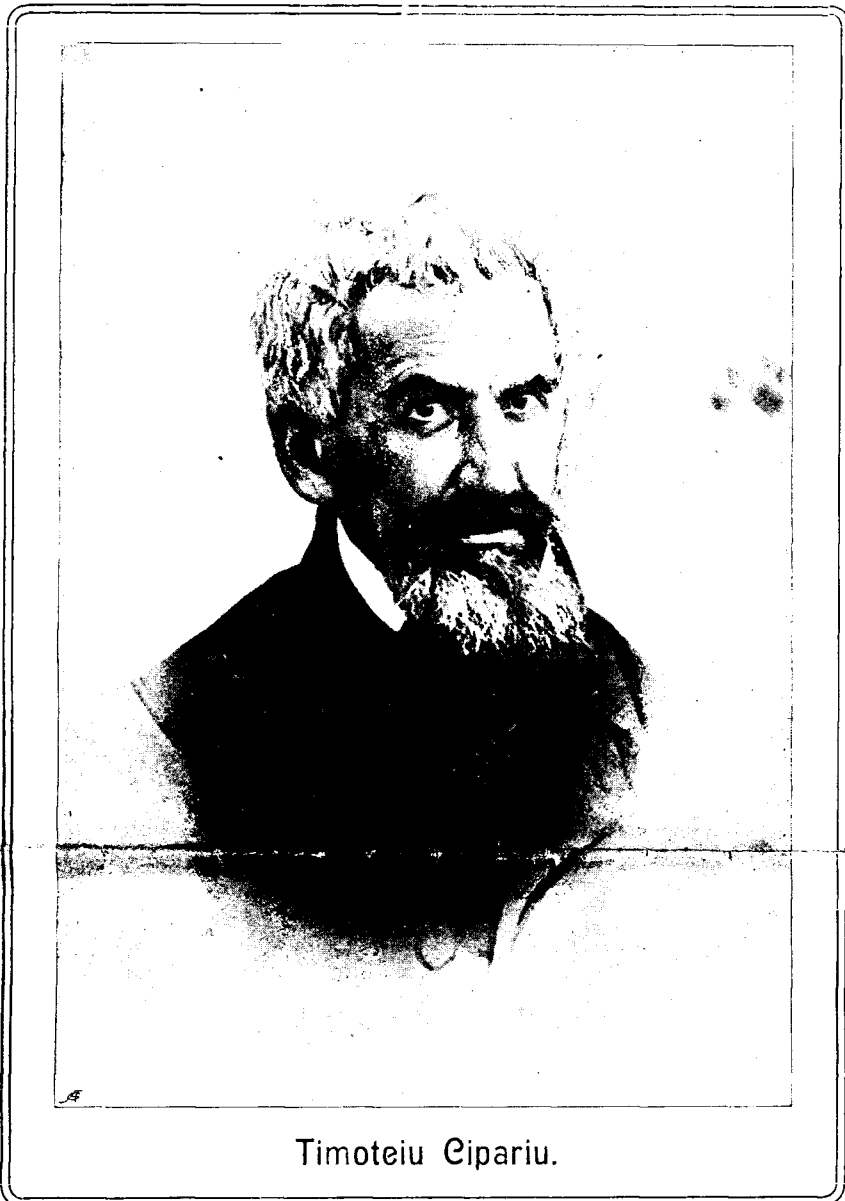
Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Timoteiu Cipariu

— Aniversarea de o sută ani a nașterii lui. —

Timoteiu Cipariu.

Timoteiu Cipariu a fost una dintre cele mai strălucite figuri a literaturii noastre. A fost podoabă pentru cei ce l-au avut în mijlocul lor și a fost strălucire pentru cei spre a căror luminare și deșteptare a scris. Atâta învățătură și atâtea sumedenii de cunoștințe, n'a fost minte românească, până la el, să le cuprindă. Nu și-a dobândit știința de carte din rostul măiestrilor mari ori de pe băncile școalelor de prin străinătate, ci a ajuns la treapta de negrăită strălucire la noi, prin sirguința proprie și prin învățarea stăruitoare și fără răgaz a tot, spre ce l'a împins firea minții sale puternice și cuprințătoare. Și-a fost dascăl și și-a fost ucenic totodată. Pregătirea ce și-a făcut-o l'a înălțat la noi între cei mai străluciți și mai ascultați apostoli ai cuvântului. Drumul ce l'a bătut el și ȧrea ce a nisuit s'e o deschidă, prin munca și destoinicia lui, își albesc și acum dunga de lumină înaintea noastră și mai v'ertos înaintea celor ce vreau să toiegească acelaș drum și acelaș strălucire.

El a dus înainte și a desv'ârșit începuturile îndoielnice a înaintașilor s'ei și le-a croit o alvie statornică și făgăduitoare, cum numai el era în stare s'o facă. Sub peana lui se limpeșesc și se încheagă în dogme pricepute dibuiturile și îndoirile celor ce nu aveau nici mintea și nici adev'erata pricepere pentru aședarea și croirea dăinuitoare și cu bun temei a științei românești. Era prea în'țea inimă și și prea puțină înțelegere.

În Cipariu au sălășluit am'endou'e, în el era o înfrățire binecuv'entată între dragostea de neam și între mintea omului de știință, cumpenind cea din urmă pe cea dintâi și îndrumând-o pe calea cea bună și adev'erată a cercărilor și a dogmelor statorite.

Născut în 21 Februarie 1805, în Pănade, un sat simplu de iobagi, primele începuturi de cetire le-a început acasă, ear școlile le-a făcut și le-a sf'ârșit împreună cu teologia tot în Blaj, unde a fost profesor mai întâi, apoi director de gimn., canonic și preposit la urmă până 1887, anul morții sale.

Blajul i-a dat sălaș și i-a întins puțința de a se av'enta la culmea la care-l vedem. În schimb el i-a împrumutat și l'a dăruit cu tot ce a avut: cu rodul minții sale și cu strălucirea nep'itoare a numelui s'eu. Blajul a vrut să se arete mulțămitor și

FOIȚA RĂVAȘULUI

Episcopul Mihail Pavel.

Discurs rostit de Profesorul Dr. Constantin Pavel
cătră tinerimea gimnazială din Beiuș, din pri-
legiul aniversării morții fostului Patron și
Mecenate. 1 Iunie st. n. 1905.

Venerabil Corp Profesorat, Onorați Oaspeți,
Iubită tinerime școlară!

E zi de jale și noi s'erbătorim. E zi de mare și adâncă durere și noi n'am venit să plângem. Este ȧiua, în care acestor frumoase adăposturi de lumină li-se croește o cruntă și nemiloasă lovitură.

În aceasta zi moare un Arhiepiscop român și cu el biserica și neamul nostru îngroapă o epocă întregă: epoca strălucitelor fețe ale bisericii române. Epoca lui Inocențiu Klein, — Veniamin Costachi, Alesandru Șuluț, Ioan Vancea, se stinge, căci Mihail Pavel, episcopul eparhiei Oradane din 1 Iunie a anului 1902 nu mai este. Ca ieri fu al nostru, iar astăzi e al istoriei. Mintea lui semină, limpede și trează nu mai fău-

rește la planuri de alcătuirii și clădiri, inima lui caldă, mare și nobilă, nu mai bate pentru aceia, pe cari în viața sa atât i-a iubit, dreapta lui darnică și sfințită nu se mai arădică să binecuv'inteze fii neamului s'eu, să binecuv'inteze tinerimea română, de pe a cărei față atâtea lacrimi a șters, și căreia de atâtea ori i-a zis — »scoală-te și umblă.«

Iubiți Tineri! Fiește care om mare în lumea aceasta este o rază din lumina vecinică, pentru-că altcum, V'ă întreb, cum și de unde ar putea aduce neamului s'eu lumină; cum ar și putea zice să fie lumină și să fie mai multă lumină!?

Deja și nașterea și ivirea lor în r'endurile noastre e plină de vrajă și uimire. Vin, se ivesc când e mai mare trebuință de ei și după-ce și-au împlinit chemarea merg, trec din lumea aceasta. Trăsătura cea mai marcantă și mai caracteristică a bărbaților mari este, că apar în timpul cel mai dorit și mai potrivit. Sunt trimișii lui D-zeu pe pământ. Sunt trimiși de sus, ca să pedepsească ori să arădice neamul din care resar, sunt însărcinați de Prove-

dință, ca să îndrepteze cătră țeluri mai mari și cătră ideale plutirea popoarelor din largul univers.

În chipul acesta ocărmuește degetul celui Necuprins pașii și propășirea tuturor popoarelor. Istoria ome-nimei nu este altceva, decât un încunjur al Provedinței de a da din când în când unuia sau altuia popor câte un om mare, care apoi s'e-i ridice cum-p'ena intelectuală, rostul în istorie și glasul în lume. Acestor oameni se datoresc propășirile în știință, artă, industrie, în toate ramurile umanismului și ale luminei. Și dacă această mică falangă de oameni, mari la s'fat, vederi și gânduri, într'o dimineață ai nimici-o: ar fi de ajuns, pentru-ca să nimicești poporul respectiv. Pentru ce? Pentru-că i-ai stins lumina.

* *

Iubiți tineri! Și noi românii avem un număr de vrednici și inimoși bărbați, cari nu numai în sinul neamului nostru au stat la înălțimea cerințelor morale, ci ar sta ca luminători și făptuitori printre cei dintâi la ori care popor. Faptul acesta trebuie să ne îndoiască puterea noastră de muncă, energie și av'ent. Avem poeți, cari ne-au cântat durerile trecutului și nădejtile viitorului

cu priință cucernică față de pomenirea lui și de aceea și-a pus în gând să-i prăsnuiască suta nașterii sale.

Despre decursul acestor sărbări aniversare avem următorul raport:

La Pânade.

Sărbările aniversare s'au început aici în suta nașterii lui Cipariu, a doua zi de Rusalii, fiind puse la cale de harnicul comitet al despărțământului Blaj. S'au început cu o liturgie întru pomenirea lui T. Cipariu, în decursul căreia prof. I. F. Negruțiu, directorul despărțământului a cuvântat cald și pe înțelesul tuturor. După s. liturgie s'a ținut adunarea generală a »Asociațiunii«, în cursul căreia prof. A. Ciura a ținut un discurs plin de miez și de avânt întru pomenirea celui sărbătorit. Doamnele din Pânade și jur au fost pus la cale o expoziție din lucrurile de mână a țerancelor noastre; cele mai bine lucrate și mai frumoase au fost premiate. În program era și prelegere populară cu *skiopticonul*, dar ploaia a zădărnicit-o, căci loc potrivit, unde s'ar fi putut ținea, nu era decât afară sub cerul liber. Popor a fost și de prin satele din jur. Sătoși de lumină și doritori din cale afară după cuvântul și povața domnilor sunt țeranii noștri. Apropierea și scoborirea între ei cu gând curat și vorbă frățască, ar trebui să se facă cât mai des. Înfrățirea și deșteptarea numai așa se poate săvârși. Să înțelege, banchetul și voia bună între domni n'a lipsit nici în Pânade. Strălucirea sărbătorii au ridicat-o mult corul preparanților din Blaj.

In catedrala din Blaj.

În 25 n. s'a prăznuit amintirea lui Cipariu în Blaj, acolo unde și-a câștigat neîntrecutul măiestru știința și unde și-a desfășurat munca. La liturgie a pontificat Escelența Sa Metropolitul Dr. V. Mihályi împreună cu mai toți canonicii și câțiva profesori. Cântările le-a executat corul mixt condus de prof. Iacob Murășan. După evanghelie și-a ținut părintele canonic Dr. A. Bunea discursul său, larg, cuprinzător și înflăcărat. Dr. Bunea se dovedește de astădată de un partinitor desăvârșit al curentului nou în limbă și nisuițe. Graiul în care și-a prins discursul e împodobit cu cuvinte și întocmiri frumoase și populare. Discursul său e un cucernic prinos adus pomenirii lui Cipariu. Spus cu evlavie, căldură și pricepere arată pe scurt felul cum a înțeles Cipariu munca și cum a iubit-o, deo literaturii neamului său lucrări neperitoare pe toate câmpurile în care a scris și mai vârtos pe câmpul cercetărilor de limbă și de istorie. Se cuprind în această vorbire și câteva observări critice, dar juste privitoare la stările de derăpănare, în care se pare-că vrea să ne împingă neapăsarea unora și amorțala altora. observări, cari de și ustură, dar ar fi bine să petrundă și să facă loc în inimi.

Eată încheierea acestui discurs, apărut altfel și în broșură separată, care se poate căpăta pentru 10 sur. la librăria seminariului din Blaj:

Dee bunul D-zeu, ca să nu se poată zice aici odată, că cununa recunoștinței și pietății au pus'o

cu un farmec neasămănat. Avem scriitori, arhieri și bărbați de stat, cari ne-au luminat cărările viitorului, cari ne-au învățat la datorințele prezentului, adâncind cu rostul lor toate tainele limbei noastre și cari ne-au vorbit în aceasta scumpă comoară a sufletului românesc. Uriașă va fi munca aceluia, care mai târziu va face pentru viitorime icoana desăvârșită și adevărată a vieții românești, a propășirii noastre naționale și numai din suta a XIX-a.

În cele din urmă două decenii ale veacului scăpătat, nu este suflare românească, care să fi intrat cu atâta rezultat și cu atâta dornicie, zel și imbelșugare, tot ce a fost cândva sfânt și ideal în preoțimea română, tot ce a fost numai aspirație în mintea și inima tuturor românilor, ca și marele arhieru Mihail Pavel.

Pentru aceasta a fost el trimis în lume. S'a născut în rândurile de jos, pentru că mai târziu avea trebuință să le cunoască. A crescut în mijlocul celor mai mari lipsuri și neajunsuri, ca mai târziu să știe de unde să înceapă a face și a ajuta. Iată cum vine la noi trimisul Domnului.

Se naște atunci, când se creapă de ziua peste neamul nostru. Trei flăcări de glorie, Micu-Klein, Șincai și Petru Maior străluceau deja pe orizontul românesc. Și acum gândul meu se avântă în lumi de prin povești. Iar coardele inimii mele sunt frământate de o mișcare și zguduire greu de stăpănit, când mă gândesc la acele mari și sfinte vremuri.

»Mă cufund ca într'o mare de visări dulci și senine
Și în jur par-că-mi colindă dulci și mândre primăveri
Sau ved nopti ce întind de asupra-mi oceanele de stele
Zile cu trei suri în frunte, verzi dumbrăvi și filomele
Cu izvoare ale gândirii și cu riuri de cântări.« — (Eminescu)

pe mormântul lui Cipariu nescie mâni nevrednice! Și ca să nu vină asupra noastră aceasta ocară și rușine, ași vrea să am, în aceasta clipă glas de trimbiță, care se străbată până în mânduva oaselor celor ce m'ascultă și să-i trezească pe toți din somn și amorțală și din toropeala intelectuală, ce par-că ne cobește moartea; ași vrea să am limbă de foc, care să ardă și să mistuiască toate boldurile și pornirile rele ale firei noastre, tot ce ne trage la pământ și ne aruncă în mocirla unor plăceri și interese trecătoare și nevrednice de ființa noastră intelectuală; ași vrea să am măcar atâta putere, încât să ve pot purta prin salele mari, ce încunjură aceasta catedrală și să vă arăt păreții lor goli, de cari ar trebui să atârne portretele nenumăraților mucenici ai științei, culturii și luptelor noastre naționale, și să ve spun, că acești păreți ar trebui să fie toți împodobiți — întocmai ca la alte popoare civilizate — cu icoanele celor ce au durat zidurile acestor școale, au ilustrat catedrele lor în curs de un veac și jumătate, au strălucit ca stele luminoase pe bolta cerească a științei și culturii naționale au întemeiat fundațiuni pentru nutirea a sute mii de școlari harnici: pentru tinerimea, care se perindă cu miile în fiecare an în acest orașel, să aibă prilejul de ași lua din icoanele privite cu pietate o pildă neuitată pentru viața ei, și astfel să nu se mai poată întâmpla, că mulți din tinerii noștri, după ce părăsesc aceste locașuri sfinte, trec la universitate, numai ca să rățăcească, prin fumăria crîșmelor și cafenelelor: ași vrea să am măcar atâta avere, încât să pot deschide cărților din bibliotecile noastre rănuite un adăpost larg și luminos cu intrare în toată bună vremea pentru cei ce doresc a se adăpa din atâtea izvoare de învățătură. că să nu fim siliți a alege prin orăz străine pentru câte o carte, ce se află și aci. Dar ved îndurerat, că nimic nu am din toate acestea, ci numai o lacrimă ferbinte, care se rostogolește din ochii mei slăbiți pe țărână sacră a lui Cipariu și un glas înecat, care abia poate rosti cuvintele pioase: În veci pomenirea lui, Amin!

Părăstas.

După liturgie s'a făcut procesiune la mormântul lui Cipariu, în cimitierul bisericii parohiale. Studenții formară cordon dela catedrală până la bisericiuță, lângă care zac osemintele preștitului de oare când. Preoți îmbrăcați în odăjdii frumoase în frunte cu metropolitul mergeau în pișcătorul răz de soare, până la mormânt; unde s'a servit parastas. Pe crucea de marmoră, ridicată în anii trecuți la mormânt, era o cunună frumoasă dela Academie, adusă de dl Ioan Bianu, membru al acestui așezământ înalt și profesor de universitate. Mai erau încă două cununi, una din partea gimnasiului și alta din partea Redacțiunilor »Unirea« și »Foaia Școlastică« închinată întemeietorului ziaristicii ardelene. Un lucru a fost băcător la ochi: Asociațiunea, căreia i-a fost vicepreședinte și președinte n'a aflat de cuviință a se înfățișa în nici un chip. Dl I. Bianu, după sfârșirea parastasilui, a ținut un discurs academic, în care arată însemnătatea zilei și în care relevează, că Cipariu cu știința lui este fala Blajului și mân-

lubiți tineri! Voi cu toții cunoașteți și ați cetit multe din poveștile noastre românești. Figurile cele mai cunoscute ale bazmelor noastre sunt feții frumoși. Acești eroi din povești încalcă pe cai inaripați și pleacă în lumea largă băcând astăzi la porțile unui castel de aramă, mână la porțile unei curți de argint, poimâne la una de aur, și în tot locul întrebă după Ileana Cosinzeana, după frumoasa fică de împărat cu pîrul de aur.

Klein, Șincai, Petru Maior șcl. duși de un gând sfânt și inaripat pleacă în lume și bat astăzi la porțile bibliotecelor din Pesta, mână la porțile bibliotecelor din Viena, poimâne la cele din Roma în tot locul întrebând după frumoasa fică de împărat cu pîrul de aur.

Și frumoasa fică de împărat cu pîrul de aur de astă dată era *originea și ființa limbei noastre românești*.

Focul acestor mari dascăli ai neamului nostru s'a aprins și în inima tinerului Pavel, al cărui leagăn chiar în zilele aceste fusese pus în satul Recea din ținutul resăritean al Sătmăruului lși face studiul cu mari greutate, urmează cariera preoțească și treptat din rang în rang ajunge episcop al eparhiei. Până aci avem de a face cu un preot bun, smerit de inimă și conștiință de datorințele sale. Incolo altceva de observat nu avem.

lubiți tineri! Ținuta vrednică, împlinirea slujbelor cu zel și conștiință nu aduce după sine laudă, pentru-că aceasta e o datorință.

Faptele laudabile se încep numai acolo, unde se sfârșește datorința. În 1879 e ridicat pe scaunul arhieresc de Oradea-mare. Ocupă un scaun la aparință cu mare belșug pământesc,

drepta neamului românesc și că deși filologia înaintează astăzi pe cărări mai largi, totuși el este stâlpu și strălucirea ei.

Ședința festivă.

După amiază dela 4^{1/2}, oare s'a ținut în sala de gimnastică ședința festivă a societății de lectură a tinerimii gimn. Punctele din program au fost împlinite cât se poate de pricepere. De însemnat e cuvântul de deschidere rostit de prof. G. Precup; o cuvântare caldă, limpede și cum-pănită. S'a mai perorat o odă ocașională a dlui Emil Sabo și »Non omnis moriar« de G. Coșbuc. Intre bucățile cântate de cor a fost și o poezie de alui Cipariu: »Dorul«, scrisă în vremea tineretelor sale. Compoziția musicală a făcut-o prof. Iac. Murășan.

Și cu asta s'a încheiat șirul festivităților făcute întru pomenirea lui T. Cipariu. Lume de afară n'a fost, afară de doi protopopi, pricina vor purta-o poate cei ce au pus la cale sărbările. A lipsit poate svonul și pregătirea trebuitoare la astfel de lucruri.

»Unirea« festivă.

Cu acest prilej »Unirea« a apărut în număr festiv, pe întindere de 26 pag. Ca să nu se pară că scriem cu părtinire, aducem înainte cuvântul »Drapelului«, care zice asupra acestui număr:

»Numărul »Cipariu« al »Unirii« desvălește pagini de aur din istoria culturală, literară și națională a Românilor și în special a Românilor de dincoace de Carpați și este o operă de valoare neprețuită pentru toți Români!».

Cuprinsul numărului e următorul: Pe pag. I. e portretul lui Cipariu și o odă de E. Sabo (Memoriei lui T. Cipariu), după care urmează articolii: »Amintirea lui Cipariu«, panegiric de Dr. A. Bunea, »Distichon« (latin) de Ioan Popiliu, »inceputurile filologiei române și direcția etimologică până la Cipariu« de Octavian Prie, »Timoteiu Cipariu ca fundator al unității naționale« de Dr. Cassiu Maniu, »T. Cipariu ca istoric« de Dr. Aug. Bunea, »În memoria primului filolog român Timoteiu Cipariu« de M. Străjan, »O epistolă alui Alexandru Papiu Ilarian« de Emil V. Degan, »Versificări de ale lui T. Cipariu« de I. Agârbiceanu, »Cipariu și istoria naturală« de Dr. Ambrosiu Chețan, »Non omnis moriar« (poesia scrisă de George Coșbuc în 1887 la moartea lui Cipariu), »Dulce este lumina...« de Ioan German, »Cipariu ca filolog« de A. Viciu, »Părerile lui T. Cipariu asupra originii limbii și a poporului român« de Gavriil Precup, »Cipariu și ziaristica română« de Dr. Ioan Rațiu, »Din »jurnalul« lui Cipariu dela 1836« de mm., »Din viața lui T. Cipariu« traducțiune comunicată de A. Blășian, »Timoteiu Cipariu« estras din o lucrare sub acest titlu a prof. de universitate I. Bianu din București publicată în »Revista Nouă«, »Timoteiu Cipariu, date biografice« de I. M. M.

Cartea dlui Dr. I. Rațiu.

Tot din acest prilej sărbătoresc a apărut în Blaj un volum măreșor în care se tractează viața și activitatea întregă a neamitorului Cipariu. Cartea aceasta într'adevăr neubilară se datorește neobositului prof. Dr. I. Rațiu, care a îmbogățit

dar de fapt desolat, unde totul era de făcut, de inoit și întocmit.

Chiar în timpul acesta era mai mare trebuință de cel ce avea să vină. Păstoria mai de curând sau mai târzie a episcopului Pavel n'ar fi avut nici un rost istoric. Incetel el sfărîmă păreții îngusti ai cugetării, ce se sălăsluise dela moartea lui Vulcan în scaunul episcopesc al Orăzii-mari și răsuflă aerul limpede al vederilor largi, deschise înaintea trebuințelor și neajunsurilor bisericii și poporului român.

De aci începe începe episcopul Pavel a deveni o intrupare a neamului nostru în nevoile și nădejile lui. Și scaunul arhieresc al Orăzii iară ajunge de a fi ceea ce era pe vremurile lui Samuil Vulcan: înlocuitor al vechilor scaune de Voivozi din vremurile pline de măreție națională. Dela anii 1885 începe a răspunde în chip atât de strălucit la așteptările fiilor și sufiletești și ale neamului românesc. În anul 1887 se întâmplă, că într'o noapte episcopul e lovit de grabnică boală de inimă. Intre cele mai cumplite dureri, cu ochii scăldați în lacrimi strigă:

»Sărmane popor român să vede, ca n'ai noroc! nu mă lasă D-zeu să sfârșesc ceea ce am început.»

Chiar atunci începuse edificarea gimnasiului nostru.

Școală română! Lumină, mai multă lumină tinerimei române! Iată idealul marelui preot Mihail. Și a avea un ideal înseamnă a avea o țință în viitor a te încălzi la gândul, că el va putea fi cândva atins, a te sacrifica pe tine în dorința de a-l ajunge. Idealul nu mărginește totul ca ziua de azi, ci te înalță și te încălzește și pentru ziua de mâne. Mari fapte a isprăvit episcopul

mult literatura în timpul din urmă cu scrieri de istorie literară și estetică. Și nu în mai mare răstimp decât o săptămână, după studiul asupra lui V. Cârlova, a și apărut cartea aceasta. Despre valoarea acestei scrieri, credem că se va mai vorbi, constatăm deocamdată meritul dlui Rațiu de a nu fi lăsat să treacă, chiar în vechea metropolă a științii românești, apăsarea convenită din acest prilej a aceluia, care este fala literară a Blajului.

Crestături.

— **O sentință**, interesantă și caracteristică pentru stările noastre a adus poliția din Sibiu, sentință, ce ni se comunica și noue în copie din Baia-mare. Anume căpitanul poliției din Sibiu cu datul de 2 lunie n. 1905. sub nrul 580 a adus o sentință, prin care osândește pe dl *George Pop de Băsești* și pe dl *Vasilie Lucaci*, convocatorii conferenței electorale ținută la 10 Ianuarie n. 1905. în Sibiu, la câte 7 zile arest și la amenda de câte 140 cor, sau în cas de nu se poate incassa la câte alte 7 zile arest. Pedeapsa aceasta li-se măsură pentru transgresiunea comisă prin convocarea și deschiderea conferenței din Sibiu, ca conducători ai partidului național român — »celui declarat și disolvat« — și prin aceasta au încălcat ordinul ministerial nr. 1488 din 7 Dec. 1894. Faptul acesta suntem siguri va face o penibilă impresiune în toate cercurile românești. În motivarea sentinței se zice, că din vorbirea, cu care dl G. Pop de Băsești a deschis conferența dela »Unicum« se vede limpede, că a convocat-o și a deschis-o în calitate de președinte al comitetului partidului național român. Asemenea și despre dl Dr. Vasilie Lucaci, zice motivarea, că din darea de seamă, ce a făcut conferenței. a făcut-o în calitate de secretar al comitetului, deci și la convocare a funcționat în aceeași calitate. Pentru dovedirea acestei aserțiuni poliția se provoacă la articolii »Telegrafului Român« din Sibiu și a »Tribunei« din Arad, și zice că faptul acesta nu-l schimbă împrejurarea, că »ținerea conferenței electorale române a fost permisă de auctorități, printră această prin aceasta nu s'a putut da, și nici nu s'a dat permisiune ascultătorilor ca să procedă ca factori ai partidului național român cel declarat disolvat, ci prin aceasta s'a intenționat numai a da alegătorilor dietali români ocaziune a confera exclusiv din ocaziunea alegerilor dietale, ce tocmai se apropiu și astfel această împrejurare cel mult poate dovedi bunăcredința celorlalți, cari au luat parte la numita adunare.»

Contra acestei sentințe osânditei au înaintat apelație prin dl Dr. *Teofil Dragoș* avocat în Baia-mare.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

Au mai binevoit a dăru:

Nr. 227. *Stefan Roșian*, spiritual, Blaj 20 coroane.

Nr. 228. *Petru Fornă* din Ascileul-mic, 10 coroane.

Nr. 229. *Teodor Pasca*, 2 coroane.

Nr. 230. *Nicolau Bolboacă*, protopop gr.-cat. Vermeș (Bănat) 5 cor.

D-zeu să-i răsplătească cu darurile sale cele bogate!

Pavel în anii următori, fapte și lucruri, cari treceau peste puterile de cari dispuneam noi români. Aceasta nu o putem aduce altcum la tãlc, decât că jertfele episcopului Pavel au fost binecuvântate de Domnul, căruia i-a fost milă de suferințele poporului român din trecut și a binecuvântat jertfele și virtuțile prezentului.

Lărgirea gimnasiului, ridicarea din temelie a internatului de băieți, a internatului de fete, a școlii civile, alor mai multe clădiri din centru și din provincie, îngrijirea de conducătorii acestor institute: Toate aceste silințe și lupte au fost și vor rămâne veacuri întregi admirate și nesuportabile de alții, de cât numai de spirite înalte menite a săvârși lucruri mari.

Școală română! Creșterea unei tinerimi sănătoasă și plină de avânt și porniri înălțătoare de neam a fost idealul lui cel mai scump. A știut bine, că gradul de propășire a popoarelor în vremurile noastre nu se măsură după cuceririle militare, cât mai ales după cele intelectuale. Astăzi fiecare popor este întrebat, ce a produs pe terenul artelor, literelor, științelor pentru-ca să i-se dea loc între celelalte popoare.

Aceste au fost ideile și vederile marelui arhieru Mihail.

Și el stăpân peste atâtea bunătăți pământești și peste atâtea cinste până la cele mai frumoase hotare ale traiului omenesc, a ramas de-a pururea smerit, sfios preot al bisericii lui Christos, păstor bun, exemplu cu viață, exemplu cu dragostea, exemplu cu Duhul. Nesmintit în răbdare și nesfadnic la vorbă. Din cinstea cea mare biserică n'a făcut vanitate lumească, având totdeauna înaintea ochilor sfatul S. Ioan Gură de aur, că arhierul care voiește să strălucească

— † **Zeno Mocsonyi de Foen**, unul dintre fruntașii reprezentanți ai ilustrei familii române a Mocsonyi-eștilor, a reposat Luni dim. în Pesta, urmând pe calea vecinicii pe neuitatul seu văr Eugen, reposat nu de mult, cu care, având la mijloc pe dl Dr. Ales. Mocsonyi, formau în corporațiunile noastre bisericesti și în adunările naționale, grupul de trei Mocsonyi-ești; respectat și stimat de toți. chiar și de cei, cari aveau poate alte păreri asupra cutărei chestii, decât ei. A fost înmormântat în mausoleul familiar la Foeni. D-zeu să-l odihnească în pace și să mângâie întristata distinsa familie.

— † **Ioan Radu**. Țeranul fruntaș între fruntași, modelul de Român și creștin, care fără cunoștință de carte, dar cu multă cunoștință de D-zeu și voință de bine, s'a făcut cunoscut lumii românești întregi, — mai ales de când fiul său Dr. Demetriu Radu a ajuns episcop, — și care tuturor celor ce l'au cunoscut, li-a căzut drag și scump la inimă, — a încetat de a mai fi între cei vii. Noi am deplâns și deplângem moartea lui ca a unui părinte, pentru-că a fost întruparea idealului de țeran român, așa cum dorește *Răvașul* să fie țeranul nostru. De aceea pe sicriul lui am și depus o cunună mare de lauri, cu flori dalbe împodobită și cu următoarea inscripție:

**BADEI IOAN RADU — „RĂVAȘUL“
Iubit-ai plugul românește, cinstit-ai
crucea creștinește!**

* * *

Familia întristată a reposatului ne-a trimis următorul jalnic răvaș despre lovitura ce a îndurat:

»Subscriși cu inimă zdrobită de durere anunțăm încetarea din viață a mult iubitelui nostru soț, tată, socru, moș și frate Ioan Radu, proprietar, membru ordinar al »Asociațiunii« pentru literatura română și cultura poporului român, reposat la 16 n. l. c. după un morb scurt, împărțit fiind cu s. taine ale muribunzilor, în anul 68 al vieții și 42-lea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului reposat se vor înmormenra în 18 n. l. c. la oarele 4. p. m. în cimiteriul gr.-cat. din 16. În veci pomenirea lui! Sasuifalău, 17 lunie 1905. Paraschiva n. Maior, soție; Demetriu episcop, Nicolae, Iacob vicar și Todorica m. Teușan fii; Iacob Teușan, ginere; Domnica m. Radu noră, Ioan, Vasilie, Ioan, Octavian, Valeria, Paraschiva, Eugenia, Valentina și Todorica, nepoți și nepoate. Mihai Radu frate«.

Inmormentarea vrednicului fruntaș al Uifalului s'a făcut cu mare cinste în ziua de Rusalii. Când s'a pogorit Duhul sfânt peste apostoli, acest țeran următor credincios al apostoliceștilor învățători s'a pogorit în mormânt. Dar mormântul lui întunecat se va face isvor de lumină pentru toți cei ce vor înțelege și simți. Locul pe care l'au sfințit, cu sicriul lui acoperit de flori și lacrimi,

înaintea oamenilor, se pierde înaintea lui Dumnezeu.

Acesta a fost marele episcop Mihail Pavel.

* * *

Onorați oaspeți și iubiți tineri! Fericiti ne simțim, că putem arăta amintirii acestui bărbat cu aureolă antică întreg omagiul pietății și a venerațiunii noastre. Prin viața și faptele lui vedem cât de mare e puterea omului când îmbrătoșează o cauză dreaptă și sfântă cu credință și cu dragoste, cât de mare și binefăcătoare e viața, care se susține prin virtuți și se întărește prin împlinirea datorințelor față de neam, biserică și patrie.

Cu ochii închipirei mele par că văd figura lui blândă, senină și atrăgătoare de câte ori suntem adunați pentru prăznuire mai mulți la un loc. Mi-aduc aminte și poate vor fi mulți și dintre voi, iubiți tineri, cari își aduc aminte cu ce plăcere petrecea el în mijlocul nostru, ce desfătare sufletească afla în producțiile și în cumințeniile noastre.

De pe fața lui par' că cetiam cuvintele poetului:

»O lume mai frumoasă par' că
Făgădueste raza voastră
Și v'ubesc că-mi tot surideți
Și drag mi-e să privesc de-apururi
Acolo unde mai există
Puțină veselie încă
Pe lumea aceasta tristă.

S'a dus și noi cu inimă curată te rugăm, Stăpâne al vieții și al nemuririi, deschide porțile vecinice pentru sufletul lui și-l înalță către vecinica lumină. Iar pe patronul de astăzi, care după voia ta este ocrotitor și apărător al nostru, binecuvântă-l ca în toate zilele să umble în căile luminei și a dreptății tale cerești.

va fi temelie noiei biserici, pe care poporul din Uifalau, cu puternicul ajutor al celui ce este fala lor, Episcopul Orăzii-mari, vor zidi-o în curând. Și astfel cel ce episcop a dat Bisericii noastre, și prin moartea sa temeiie s'a făcut bisericii din satul, pe care atâtea l'a iubit, și atâtea l'a ridicat în vaza lumii.

Slujba înmormentării a sevrșit-o prepositul din Blaj, Ilustritatea Sa *Ioan M. Moldovan*, însoțit de Ilustr. Sa Dr. Aug. Luran, prelat pap. și can. în Oradea-mare, canonicii Dr. Victor Smigelski și Dr. Isidor Marcu, protopopii Ioan Maior din Aiud și Dr. E. Dăianu din Cluj, asesorul George Muntean, Aurel C. Domșa și Stefan Roșian și vre-o 6—7 alți preoți, din Blaj și din jur. Cântările le-au ținut Aron Papiu, profesor de cant din Blaj și Nic. S. Aron, economul int. al curții metropol. fost preot al Uifalului, în al cărui loc a venit fostul red. al »Răvașului« dl Basil Moldovan. — Predica a spus-o Dr. Aug. Luran, cu puternică voce, dar cu puțină potriveală la obiceiurile noastre, întru cât n'a prea vorbit de cel repausat. Incolo mulțimea cea mare de inteligenți fruntași și popor ales de pe toată valea Mureșului a ascultat cu mare interes pe ilustrul orator, pe care cei mai mulți acum l'au auzit mai întâiu. Intre fruntași am observat pe reprezentantul Episcopului din Lugoj, canonicul Nicolau Nestor, Szász József, vicispanul din Aiud, Pogány Károly, mare proprietar, Dr. Coriolan Pop și Dr. Demetriu Kis, advocați din Oradea-mare, Dr. Al. Pop, medic, Blaj, Bas. Podoabă, dir. »Economului« Cluj, Iacob Mureșan, G. Precup, profesori Blaj, Aurel Cirlea, A. Iulia, etc. Sicriul a fost acoperit cu mulțime de cununi frumoase, trimise din Oradea-mare, Lugoj, Alba-Iulia, etc.

Vecinică va fi pomenirea lui la noi!

— **Convenire în Blaj**. În 27 l. c. s'au întrunit la Blaj câțiva dintre studenții, cari au absolvat în 1895, opt la număr. Foștii colegi, dintre cari remarcăm pe dl *Victor Macavei*, profesor de teol. Blaj, *Oct. Tăslăuan*, directorul »Luceafărului« din Budapesta, *Dr. Șorban* din Dej și *Dr. Fodor*, medic milit. în O.-mare, au făcut în corpore vizită la directorul și la profesorii, cari le-au propus. Seara au avut cină comună la hotel »Coltor«, la care au participat și o parte mare din inteligență. După masă, a urmat joc până după 12 oare.

— **Doctori noi**. Au fost promovați în timpul din urmă la universitatea din Cluj următorii tineri români: *Ioan Gligu*, *Traian Ienciu*, *Romul Secosan*, *Aurel Iuga*, *Sandru Bălănescu* și *Ioan Baltescu* doctori în drepturi, ear *Dumitru Pavel*, doctor în medicină.

— † **Aurelia Florian**, fica preotului nostru din Mădărașul-de-câmpie, și soră a redactorului nostru Dr. Iuliu Florian, după lungi și grele suferințe a încetat din viață, în floarea vârstei, la 25 lunie n. a. c. Trimitem întristatei familii condolențele noastre sincere!

— **DI George Telescu**, protopop gr.-cat. în Arad, a fost numit canonic la capitulul din Lugoj.

— **DI Dr. Iuliu Pordea**, avocat, a deschis cancelarie advocațională în Cluj, strada Deák Ferencz Nr. 18.

— **Hymen**. Tinca Simonescu, Dr. George Proca — căsătoriți.

— **Ilustrate din Feleac**. Pentru răspândirea cunoașterii bisericii istorice din Feleac, administrația »Răvașului« a aflat de bine a scoate mai multe cărți postale ilustrate cu chipul acestei biserici. Sunt trei serii de ilustrate: Pe cea dintâiu serie e chipul bisericii întregi, privită din depărtare, pe a doua e lăuntru ei; ear pe a treia e ușa principală dela intrare, lucrată minunat în piatră, lângă care se poate vedea și chipul unui felecan, mândru par'că și încrezut că e în umbra unei astfel de clădiri. Ilustratele sunt scoase în editura »Răvașului«. Prețul unei ilustr. e 5 fil. Se pot căpeta la administrație.

— **DI Dr. Emil Hațiegan**, subnotar la judecătoria reg. din Hida-naș, fiul d-lui protopop Hațiegan din Coșocna, a depus în zilele de 14 16 și 17 Iuliu esamerul de jude cu distincțiune.

— **Petrecere de vară** se va ținea la 23 Iulie n. a. c. în hotelul »Fazanul de aur« din Mociu cu ocazia adunării generale a despărț. XV (Mociu) al »Asociațiunii«. Beneficiul petrecerii se va da pentru fondul de bibliotecă populară la despărțământ. Pentru comitet: Ioan Dan, president, Simion Ciuca, v.-president, Sever Dan, cassar; Iuliu Gherman, controlor. Suprasolvirile se vor cvita cu mulțumită prin ziare.

— **Tipografiile** românești se înmulțesc în mod îmbucurător. După tipografia »Carmen« a d-lui Petru P. Barițiu în Cluj s'a deschis o tipografie românească în Oradea-mare »Patria« a dlui G. Magyar-Ungur. La 1 Iulie se deschide cum aflăm tipografia »Luceafărul« în Budapesta. În Sighetul Maramureșului asemenea e plănuită înființarea unei tipografii românești, care dorim să se realizeze. E un semn foarte bun înmulțirea tipografiilor noastre.

— **Tinerimea română din Turda** și împrejurime invită la petrecerea de vară ce se va ține Mercuri în 12 Iulie n. a. c. în sala hotelului »Europa« din Turda cu ocaziunea adunării generale a despărț. XXIII. (Turda) al »Asociațiunii«.

— **Inteligența română din Csáki-Gorbó și jur** invită la petrecerea de vară, ce se va ține la 23 Iulie st. n. 1905, în pavilionul de vară din grădina școlii confesionale gr.-cat. în favorul bisericii gr.-cat. celei noue, care se zidește acum. Prețul intrării de persoană 2 cor., de familie până la 3 membrii 4 cor., dela 3 membrii în sus de fiecare persoană câte 1 cor. Inceputul la 7 oare sara. Ofertele și suprasolvirile marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. De mâncări și beuturi bune, pe lângă prețuri moderate s'a îngrijit comitetul pentru on. oaspeți. La gara din Surduc în 23 Iulie st. n. la 12 și 1 oară p. m. stau trăsuri la dispozițiunea on. oaspeți. Comitetul aranjator e compus astfel: Elena Dr. Alesandru Vajda-Voevod, patroană. Dr. Alesandru Vajda-Voevod, patron. Comitetul aranjator: Președinți: Iovian Andrei, protop., Dr. Ioan Șliam, adv., Vicepreședinți: Paul Roșca, protop., Vasiliu Pop, protop., Victor Varga, preot, secretar, Aurel Mezel, notar, cassar. Ioan Domșa Andrei, preot, controlor.

— **Hymen.** Valeria Rotariu și Demetriu Fărcaș, teolog abs. își vor serba cununia lor, Duminecă în 2 Iulie st. n. la 4 oare p. m. în biserica gr.-cat. din Gurghiu.

— **Despărțământul »Alba-Iulia«** al Asociațiunii pentru literatura română și cultura pop. român își va ține adunarea sa generală la Benic în ziua de S. Petru, 12 Iulie st. n. a. c. după amiază la 2 oare. Cu acest prilej inteligența română din Benic cu concursul mai multor teologi și studenți aranjează o petrecere de vară în favorul augmentării fondului pentru cumpărarea unui clopot la biserica de acolo.

— **Junimea teologică** din comit. Solnoc-Dobâca și Bistrița-Năsăud invită la petrecerea de vară ce se va ține Mercuri la 12 Iulie st. n. 1905 în sala casinei din Betlean. Prețul de intrare de persoană 2 cor., de familie 1 cor. 60 bani. Venitul e destinat în favorul bisericii gr.-cat. din loc. Inceputul precis la 7^{1/2} oare sara. Suprasolviri marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

— **Din Cojocna** ni se împărtășește, că doi oameni au înnebunit de bureți. Ce face nepriceperea?! Avem cărți scrise despre felul bureților; cei chemați ar face bine să lumineze poporul, — după cartea d-lui Dr. Ambrosie Chețan.

— **Cercul Sidoli** va veni în Cluj peste opt zile și va da reprezentațiuni în vre-o 12 seri. — Atragem atențiunea asupra inseratului de pe pagina a patra.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Virgil Onițiu.** Carte de cetire pentru I. și II. cl. gimnazială și reală, pentru școlile superioare de fete și institutele pedagogice. Brașov. Editura librăriei Ciurcu. 1905. Prețul 3 Coroane. Prin aceasta carte autorul completează numărul cărților de cetire pentru gimnaziu.

— **25 de ani din viața »Reuniunii române de muzică«** din Sibiu de Mateiu Voileanu, asesor consist. Autorul descrie afacerile de administrațiune precum și întreaga activitate reuniunii desvoltată în decurs de 25 ani. Execuțiunea tehnică e foarte bine reușită, asemenea și fotografiile unor foști conducători, coriști și coriste ale reuniunii. Cartea se estinde pe 194 pag. 8°. Sibiu, tipogr. archidieceșană, 1905. Prețul 2 cor.

— **Note și reflexiuni la situația politică a Românilor din regatul ungar.** Sub acest titlu a apărut zilele acestea în tipografia dlui I. Marschall din Sibiu o broșură politică datorită dlui Aurel Ciato. Broșura tractează următoarele chestiuni: 1. Situația actuală a partidului național român. 2. Cum se înțelege la noi politica reală? 3. Activitate parlamentară. 4. Revisuirea programului din 1881. Doritorii de a avea aceasta broșură pot să și-o procure de pe acum trimițând suma de 1 cor. +10fil. porto postal autorului, *Vizakna furdö.*

— **Dr. Victor Onișor:** *Legile grănițelor năsăudeni* despre administrarea pădurilor, regularea proprietății, contractul din 1872 și pacea judecătorească din 1890 cu ordonanțele de executare și esplicări. Bistrița. Tipografia G. Matheiu, 1905. Prețul 80 bani.

— **Pamfilu Grapini:** *Monografia comunei mari Rodna nouă* din fostul district al Năsăudului (azi comitatul Bistrița-Năsăud) împreună cu note istorice despre valea Rodnei (1773—1903). Bistrița. Tipografia A. Baci. 1903. —

— **Vasile Cârlova.** *Dr. Ioan Rațiu.* Studiu istoric-literar. Blaj, 1905. 8° 74 pag. Prețul 1 cor.

Szám 170/1905. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági vágrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hidalmási kir. járásbírósnak 1904 évi 265/3. sz. végzése következtében Dr. Tamás Simon hidalmási ügyvéd által képviselt Papp Antal javára, Dr. Kressák Lajos N. Almási lakos ellen 17 kor. 30 fill. s jár. erejéig 1905 évi június hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 940 kor. becsült következő ingóságok u. m. lóvak, kocsik, háziútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hidalmási kir. járásbíróság 1914 évi V. 265/4, sz. végzése folytán 17 kor. 30 fill. tökekövetelés ennek 1904 évi szept. hó 3 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 58 kor. 85 filléren biróilag már megállapított költségek erejéig Nagy Almás községben alperes Dr. Kressák Lajos lakásán leendő eszközzésére 1905 évi július hó 8 napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. tcz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. tcz. 20 §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Hidalmási 1905 évi június hó 20-án.

Dán Bálint s. k.,
kir. bir. végr.

Cercul Cesar Sidoli în Cluj.

200 persoane. 123 cai.
Cel mai mare și mai elegant circ sosește cu tren separat și în 8 Iulie ține

Reprezentatiunea de deschidere.

Petrece aici 12 zile.

Intreprinderea mea vestită a cercetat cele mai mari orașe și anume: Budapesta, Viena, Berlin, Paris, Dresda, Lipsca, München, Köln, Hamburg, Hanovera, Brüssel, Zürich, Basel, Genf, Milano, București, Turin, Genua, Florenza, Roma, Neapole și Palermo.

Rog a spriginii întreprinderea mea cu cercetări numeroase și rămân cu distinsă stimă

Cesar Sidoli, director și proprietar.
Comandantul ord. S. Sava, cavalerul »Coroanei române«
ord. Tacova, etc.

Magazin special de pălării:

La »Regele Pălăriilor« — A »Kalapkirály«-hoz
(77) Cluj — Piața »Regele Matia« Nr. 17. 9—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vênat și sport.

Pentru preoțiimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine prețuri fixe.

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.
Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).
Pardesiuri de primăvară.
Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).
Căputuri economice.
Haine negre de salon și frac.
Mantale de ploaie și de praf. Pereline de excursiuni,
costume de turiști, bicicliști etc.

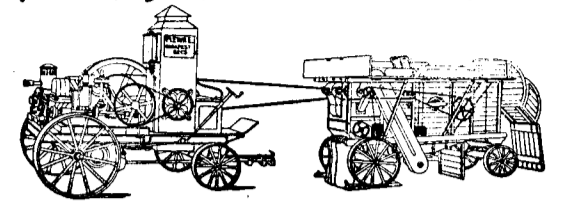
Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincie ca măsură e destul a trimite o haină veche.

(24) 60—

Dénes B. Budapest, VI. Váci-körút 61 sz.

Magazinul și reprezentanța fabricii priv. ces. și reg. de
MAȘINI și MOTOARE alui
Plewa E., inginer, succesorul lui Brauner & Klasek.

MOTOARE
de benzin, gaz și vapor după modelul din 1905.
2-100 HP.

LOCOMOBIL DE BENZIN 2-20 HP.
Baterii de puternice motoare de gaz în ori-ce mărime cu putere de cal și cu spese de umblat de 2-3 fil. pe ceas. Prețuri ieftine și condițiuni de plătire favorabile. Lista de prețuri gratis.
Se primesc reprezentanți solizi de provincă.
(77)12-12

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgarciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 45 46—.

UN

ÎNVĂȚĂCEL

se primește numai decât în Tipografia
»CARMEN« PETRU P. BARIȚIU, CLUJ,
Kolozsvár (Strada Ferencz József Nr. 58).
Preferiți vor fi cei cu 2—3 clase gimnaziale.
Condițiuni favorabile!

50.000 perechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2.80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganti, fasonul cel mai nou, cup-tuși bine pentru iarnă, foarte drăguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2.80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbach
Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 20—

La administrația »Răvașului« se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul legată eleg. 2 cor. 50 fil. broșurată 1.50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Vechile Episcopii, de Dr. Bunea. Prețul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

